

BOSNA I HERCEGOVINA

IZVJEŠĆE O OBAVLJENOJ FINACIJSKOJ REVIZIJI

*INSTITUTA ZA MJERITELJSTVO
BOSNE I HERCEGOVINE
ZA 2019. GODINU*

URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA BiH
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА РЕВИЗИЈУ ИНСТИТУЦИЈА БИХ
AUDIT OFFICE OF THE INSTITUTIONS OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

www.revizija.gov.ba

IZVJEŠĆE

O OBAVLJENOJ FINACIJSKOJ REVIZIJI

**INSTITUTA ZA MJERITELJSTVO
BOSNE I HERCEGOVINE
ZA 2019. GODINU**

Broj: 03-16-1-621/20

Sarajevo, lipanj 2020. godine

Kazalo

I. MIŠLJENJE NEOVISNOG REVIZORA.....	5
MIŠLJENJE O FINACIJSKIM IZVJEŠĆIMA	5
MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI	7
II. IZVJEŠĆE O REVIZIJI.....	9
1. KRITERIJI	9
2. REALIZACIJA RANIJIH PREPORUKA	9
3. SUSTAV UNUTARNJIH KONTROLA	10
4. PRORAČUN	11
5. FINACIJSKA IZVJEŠĆA.....	11
5.1 Pregled rashoda i izdataka iz proračuna.....	11
5.1.1 Službena vozila	12
5.1.2 Ugovori o djelu	12
5.2 Pregled prihoda i primitaka	13
5.3 Bilanca stanja	13
5.4 Pregled dinamike upošljavanja	13
6. JAVNE NABAVE.....	14
6.1 Nabava opreme za kalibraciju.....	14
6.2 Nabava etalonskog seta	15
7. OSTALO	16
7.1 Donacije	16
8. KOMENTARI	17
PRIVICI	17

I. MIŠLJENJE NEOVISNOG REVIZORA

Mišljenje neovisnog revizora se daje na temelju provedene financijske revizije koja obuhvaća reviziju financijskih izvješća i, u svezi s istom, reviziju usklađenosti aktivnosti, financijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

MIŠLJENJE O FINANCIJSKIM IZVJEŠĆIMA

Mišljenje

Izvršili smo reviziju financijskih izvješća **Instituta za mjeriteljstvo Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Institut)** koja obuhvaćaju: bilancu stanja na 31.12.2019. godine, pregled prihoda, primitaka i financiranja po ekonomskim kategorijama, pregled rashoda i izdataka iz proračuna, po ekonomskim kategorijama, posebne podatke o plaćama i broju uposlenih, pregled dinamike upošljavanja, pregled stalnih sredstava u obliku stvari i prava, pregled kapitalnih ulaganja, pregled doznaka iz tekuće pričuve proračuna, za godinu koja završava na taj dan i analizu izvršenja proračuna – tekstualni dio, uključujući i sažetak značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, financijska izvješća Instituta prikazuju istinito i fer, u svim materijalnim aspektima, financijsko stanje imovine, obveza i izvora sredstava na 31.12.2019. godine i izvršenje proračuna za godinu koja se završava na navedeni datum, sukladno prihvaćenom okviru financijskog izvješćivanja.

Temelj za mišljenje

Reviziju smo obavili sukladno Zakonu o reviziji institucija Bosne i Hercegovine i Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI). Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u odjeljku *Odgovornosti revizora za reviziju financijskih izvješća*.

Neovisni smo o **Institutu** sukladno etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju i ispunili smo ostale etičke odgovornosti sukladno tim zahtjevima.

Vjerujemo kako su revizijski dokazi koje smo pribavili dostatni i odgovarajući da osiguraju temelj za naše mišljenje.

Odgovornosti rukovodstva za financijska izvješća

Rukovodstvo **Instituta** je odgovorno za izradu i fer prezentaciju financijskih izvješća sukladno prihvaćenom okviru financijskog izvješćivanja na razini institucija Bosne i Hercegovine tj. Zakonu o financiranju institucija BiH, Pravilniku o financijskom izvješćivanju institucija BiH i Pravilniku o računovodstvu s računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike proračuna institucija BiH. Ova odgovornost podrazumijeva i kreiranje, primjenu i održavanje unutarnjih kontrola koje su relevantne za pripremu i prezentaciju financijskih izvješća koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze uslijed prijevare ili greške, odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u napomenama uz financijska izvješća, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena, koje su razumne u danim okolnostima.

Odgovornosti revizora za reviziju financijskih izvješća

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome jesu li financijska izvješća kao cjelina sačinjeni bez značajnog pogrešnog prikazivanja uslijed prijevare ili greške i izdati izvješće neovisnog revizora koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visoka razina uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena sukladno Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prijevare ili greške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili zbrojno, utječu na ekonomske odluke korisnika donesene na temelju tih financijskih izvješća.

Kao sastavni dio revizije sukladno Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija, stvaramo profesionalne procjene i održavamo profesionalni skepticizam tijekom revizije. Mi također:

- Prepoznamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikazivanja financijskih izvješća, zbog prijevare ili greške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dostatni i primjereni da osiguraju temelj za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikazivanja nastalog uslijed prijevare je veći od rizika nastalog uslijed greške, jer prijevare može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno izostavljanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje unutarnjih kontrola.
- Stječemo razumijevanje unutarnjih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u danim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o uspješnosti unutarnjih kontrola.
- Ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorilo rukovodstvo.
- Ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj financijskih izvješća, uključujući i objave, kao i odražavaju li financijska izvješća transakcije i događaje na kojima su temeljeni na način kojim se postiže fer prezentacija.

S rukovodstvom komuniciramo u svezi s, između ostalih pitanja, planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim nalazima revizije, uključujući i one koji se odnose na značajne nedostatke u unutarnjim kontrolama koji su otkriveni tijekom naše revizije.

MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI

Mišljenje

U svezi s revizijom finansijskih izvješća **Instituta** za 2019. godinu, izvršili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Prema našem mišljenju, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije **Instituta** za 2019. godinu sukladne su, u svim materijalnim aspektima, sa zakonima i drugim propisima koji su definirani kao kriteriji za danu reviziju.

Temelj za mišljenje s rezervom

Kao što je navedeno u Izvješću, **procedure javne nabave opreme za kalibraciju i etalonskog seta nisu provedene uz dosljednu primjenu Zakona o javnim nabavama (točka 6.1. i 6.2. Izvješća).**

Reviziju usklađenosti smo izvršili sukladno Zakonu o reviziji institucija Bosne i Hercegovine i ISSAI 4000 - Standardu za reviziju usklađenosti. Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u odjeljku *Odgovornosti revizora za reviziju usklađenosti*.

Neovisni smo o **Institutu** sukladno etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju i ispunili smo ostale etičke odgovornosti sukladno tim zahtjevima.

Vjerujemo kako su revizijski dokazi koje smo pribavili dostatni i odgovarajući da osiguraju temelj za naše mišljenje.

Odgovornosti rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvješća, rukovodstvo **Instituta** je također odgovorno osigurati da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije sukladne propisima kojima su regulirane i potvrđuje da je tijekom fiskalne godine osiguralo namjensko, svrhovito i zakonito korištenje raspoloživih sredstava za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcioniranje sustava finansijskog upravljanja i kontrole.

Odgovornosti revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvješćima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome jesu li aktivnosti, finansijske transakcije i informacije u svim materijalnim aspektima, sukladne zakonima i drugim propisima kojima su regulirane. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura, kako bi pribavili revizijske dokaze o tome koriste li se sredstva za odgovarajuće namjene i je li poslovanje **Instituta**, prema definiranim kriterijima, usklađeno sa relevantnim zakonima i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji reguliraju poslovanje subjekta revizije. Također, naša odgovornost podrazumijeva i ocjenu finansijskog upravljanja, funkcije unutarnje revizije i sustava unutarnjih kontrola.

Sarajevo, 29.06.2020. godine

**ZAMJENIK
GLAVNOG REVIZORA**

Jasmin Pilica, v.r.

**ZAMJENIK
GLAVNOG REVIZORA**

Ranko Krsman, v.r.

II. IZVJEŠĆE O REVIZIJI

1. KRITERIJI

Ured za reviziju institucija Bosne i Hercegovine izvršio je reviziju finansijskih izvješća i, u svezi s istom, reviziju usklađenosti. Revizija finansijskih izvješća i revizija usklađenosti podrazumijeva proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza, kako bi se utvrdilo jesu li predmeti revizije, tj. finansijska izvješća, kao i aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, usklađeni s odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju usporedne parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Za ocjenu usklađenosti sa zakonima i drugim propisima korišteni su sljedeći kriteriji:

- Zakon o proračunu institucija BiH i međunarodnih obveza BiH za 2019. godinu
- Zakon o plaćama i naknadama u institucijama BiH i podzakonski akti
- Zakon o porezu na dohodak i Zakon o doprinosima (FBiH i RS)
- Zakon o javnim nabavama i podzakonski akti
- Zakon o državnoj službi u institucijama BiH i podzakonski akti
- Zakon o radu u institucijama BiH i podzakonski akti
- Zakon o upravi i podzakonski akti
- Zakon o financiranju institucija BiH.

2. REALIZACIJA RANIJIH PREPORUKA

Ured za reviziju institucija BiH izvršio je finansijsku reviziju Instituta za 2018. godinu, sačinio Izvješće o finansijskoj reviziji te izrazio pozitivno mišljenje na finansijska izvješća Instituta i pozitivno mišljenje na usklađenost poslovanja, uz skretanje pozornosti na slabosti i nedostatke u provođenju procedura javne nabave aviokarata i kompjutorske opreme.

U Izvješću su dane preporuke u cilju otklanjanja uočenih slabosti. Institut je postupio sukladno članku 16. točka 3. Zakona o reviziji institucija BiH i izvijestio nas o poduzetim aktivnostima na realizaciji danih preporuka u cilju nadilaženja nepravilnosti identificiranih u Izvješću o obavljenoj reviziji za 2018. godinu.

Uvidom u poduzete aktivnosti, dajemo osvrt na realizaciju preporuka:

Ocjena realizacije preporuka	Realizirana	Realizacija u tijeku	Nerealizirana
Institut je i u tekućoj godini slao urgencije Generalnom tajništvu Vijeća ministara BiH za povećanje broja vozila.			
Institut je nastavio sa praksom angažiranja osoba po ugovoru o djelu od kojih su neki angažirani već dulje vremensko razdoblje.			
Institut je i tijekom 2019. godine nabavljao aviokarte iz donatorskih sredstava bez provođenja procedure javne nabave. Tijekom godine donator je dostavio dokument kojim se reguliraju nabave roba i usluga gdje, između ostalog, stoji da se nabave vrše tako da se poštuje načelo najbolje vrijednosti za novac ili najniže cijene, ako je to			

moгуће. Zbog toga je Institut uveo praksu da se za nabave aviokarata iz donatorskih sredstava za svaku pojedinačnu nabavu traže tri ponude kako bi se zadovoljio zahtjev donatora.			
Kao i prethodne godine, uočeni su određeni nedostaci prilikom sačinjavanja tenderske dokumentacije kod nabava iz kapitalnih sredstava.			

3. SUSTAV UNUTARNJIH KONTROLA

Institut je odgovoran za kreiranje, primjenu i održavanje unutarnjih kontrola koje su relevantne za pripremu i prezentaciju financijskih izvješća i usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima.

Prema Pravilniku o unutarnjem ustroju Instituta, utvrđena su ukupno 72 radna mjesta. Institut je još 2015. godine prema Vijeću ministara BiH, a sukladno Odluci o načelima za utvrđivanje unutarnjeg ustroja organa uprave BiH, uputio Prijedlog pravilnika o unutarnjoj organizaciji sa sistematizacijom Instituta, radi davanja suglasnosti na isti. Uz Prijedlog pravilnika dostavljena su i potrebna mišljenja mjerodavnih organa. Prijedlogom nije predviđeno povećanje ukupnog broja izvršitelja.

Institut je više puta upućivao urgencije prema Vijeću ministara BiH tražeći obavijest o statusu upućenog materijala, odnosno stavljanju na dnevni red sjednica Vijeća ministara BiH. Međutim, Prijedlog pravilnika o unutarnjem ustrojstvu, iz nepoznatih razloga, još uvijek nije usvojen od strane Vijeća ministara BiH. Trenutačno važeći Pravilnik o unutarnjem ustrojstvu Instituta donesen je 2006. godine.

Sukladno Zakonu o mjeriteljstvu, u okviru Instituta djeluje Vijeće za mjeriteljstvo, kao stručno savjetodavno tijelo. Vijeće sudjeluje u formiranju stručnih mjeriteljskih povjerenstava, predlaže znanstvene i obrazovne aktivnosti u području mjeriteljstva te daje stručnu ocjenu godišnjih planova i izvješća o radu Instituta i entitetskih institucija za mjeriteljstvo u Federaciji BiH i Republici Srpskoj, na zahtjev Vijeća ministara BiH ili resornog ministra. Članove Vijeća imenuje Vijeće ministara BiH na prijedlog direktora Instituta i entitetskih institucija za mjeriteljstvo u Federaciji BiH i Republici Srpskoj.

Iako je Institut još 2015. godine prema Vijeću ministara BiH na suglasnost uputio Prijedlog odluke o imenovanju članova Vijeća za mjeriteljstvo sa svim potrebnim popratnim materijalom, Vijeće ministara BiH, iz nepoznatih razloga, još uvijek nije dalo suglasnost na Prijedlog odluke.

Institut je dokumentirao ključne poslovne procese unutar organizacijskih jedinica te utvrdio i procijenio rizike za ostvarivanje ciljeva institucije. Donesena je strategija upravljanja rizicima. Imenovana je osoba zadužena za uspostavljanje i razvoj financijskog upravljanja i kontrole kao i radna skupina za izradu i provedbu akcijskog plana za uspostavljanje i razvoj financijskog upravljanja i kontrole. Ažuriran je registar rizika te je dostavljeno izvješće rukovoditelju institucije o najznačajnijim rizicima. Institut je usvojio unutarnje procedure koje detaljno uređuju specifične poslovne procese Instituta, kao i procese javnih nabava, naplate prihoda, evidentiranja transakcija i druge procese. Također, Središnjoj harmonizacijskoj jedinici Ministarstva financija i trezora BiH dostavljeno je Godišnje izvješće o financijskom upravljanju i kontroli za 2019. godinu. U Izvješću nisu navedene mjere koje se planiraju poduzeti na daljnjem razvoju financijskog upravljanja i kontrole.

Sukladno Zakonu o unutarnjoj reviziji institucija BiH i Odluci o kriterijima za uspostavu jedinica unutarnje revizije u institucijama BiH, unutarnju reviziju u Institutu bi trebalo obavljati Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH. Konstatirano je kako u 2019. godini nije bilo aktivnosti u svezi s unutarnjom revizijom u Institutu.

4. PRORAČUN

Zakonom o proračunu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obveza Bosne i Hercegovine za 2019. godinu¹, Institutu su odobrena sredstva u iznosu od 2.611.000 KM. S obzirom na to kako je navedeni Zakon usvojen tek koncem 2019. godine, Institut se tijekom godine financirao temeljem odluka o privremenom financiranju institucija BiH (četiri odluke). Institut je raspolagao i sredstvima novčanih donacija temeljem projekta „Europski program za istraživanje i inovacije u mjeriteljstvu“ u iznosu od 274.513 KM. Dakle, Institut je u 2019. godini raspolagao s ukupno 2.885.513 KM.

Institut je, sukladno Instrukciji o prestrukturiranju rashoda proračunskih korisnika za 2019. godinu i Odluci o prestrukturiranju rashoda Ministarstva financija i trezora BiH, prestrukturirao odobrena sredstva u ukupnom iznosu od 34.000 KM. S obzirom na to kako se nisu mogle predvidjeti okolnosti koje su dovele do prestrukturiranja rashoda, izvršeno prestrukturiranje je ocijenjeno kao opravdano.

Institut je izradio Izvješće o radu za 2019. godinu te 12.03.2020. godine dostavio materijal Vijeću ministara BiH.

5. FINACIJSKA IZVJEŠĆA

Institut je sačinio Godišnje finacijsko izvješće za 2019. godinu i dostavio ga mjerodavnim tijelima i institucijama sukladno važećim propisima i u utvrđenom roku. Godišnje izvješće je sačinjeno sukladno Pravilniku o finacijskom izvješćivanju institucija BiH i Instrukciji za sačinjavanje godišnjeg izvješća o izvršenju proračuna proračunskih korisnika.

5.1 Pregled rashoda i izdataka iz proračuna

U pregledu rashoda i izdataka po ekonomskim kategorijama-zbrojno, u razdoblju od 01.01. do 31.12.2019. godine, ukupno ostvareni rashodi iskazani su u iznosu od 2.470.267 KM, što je na razini izvršenja proračuna od prethodne godine. Rashodi iz takozvane neposredne potrošnje izvršeni su u iznosu od 2.470.267 KM, a izvršenje novčanih donacija iznosilo je 270.017 KM. Proračun je izvršen 95% u odnosu na raspoloživa sredstva.

Finacijski značajni rashodi odnose se na: bruto plaće i naknade plaće (1.308.773 KM), troškove zakupa (270.601 KM), ugovorene i druge usluge (152.475 KM), naknade troškova uposlenih (135.584 KM) te troškovi nabave opreme (210.625 KM). Troškovi zakupa nastali su temeljem ugovora o zakupu uredskog prostora (269.779 KM) i zakupu parking prostora (822 KM). Institut zakupljuje uredski prostor ukupne površine od 1.095 m² te podrumski prostor površine 120 m².

Pregled rashoda i izdataka iz proračuna prikazan je u Tablici I. u prilogu Izvješća.

¹ Službeni glasnik BiH, broj 84/19

5.1.1 Službena vozila

Ukupni troškovi uporabe i održavanja službenih vozila u 2019. godini iznose 26.216 KM. Značajniji troškovi odnose se na gorivo (15.377 KM), materijal i usluge održavanja vozila (4.099 KM) i osiguranje vozila (1.962 KM).

Sukladno Pravilniku Vijeća ministara BiH o uvjetima nabave i načinu korištenja službenih vozila u institucijama Bosne i Hercegovine², Institut ima pravo na korištenje dva vozila. Trenutačno Institut posjeduje četiri vozila od kojih su dva specijalizirana. Jedno specijalizirano vozilo koristi se za prijevoz mjerne opreme i tehnike, dok je drugo vozilo specijalizirano za verifikaciju i kalibraciju mjerila i etalona zapremine tekućina (vozilo ustupljeno na korištenje laboratoriju Herkon d.o.o. Mostar na razdoblje od deset godina).

Pitanje posjedovanja specijaliziranih vozila neophodnih za obavljanje temeljne djelatnosti Instituta još uvijek nije riješeno. Inicijativa za povećanje broja službenih vozila upućena je Generalnom tajništvu Vijeća ministara BiH još 2016. godine uz nekoliko urgencija na koje se Generalno tajništvo nije očitovalo.

PREPORUKA 1

Institut treba, u suradnji s mjerodavnim institucijama, riješiti pitanje posjedovanja specijaliziranih vozila.

5.1.2 Ugovori o djelu

Institut je, u 2019. godini, angažirao 13 osoba po ugovoru o djelu u ukupnom iznosu od 41.430 KM. Dvije osobe angažirane su za poslove koji su isti ili slični poslovima definiranim Pravilnikom o unutarnjem ustrojstvu Instituta (poslovi čišćenja prostorija i *caffe* kuhinje te knjigovodstveni poslovi u ukupnom iznosu od 9.650 KM). Za poslove potpore u radu laboratorija angažirane su dvije osobe (iznos od 4.700 KM). Ostali ugovori o djelu (devet osoba u iznosu od 27.080 KM) odnose se na realizaciju projekata, usluge prevođenja, analizu, obradu i unos tekstova na web stranicu, analize *smart* energetske rješenja i grafičke pripreme materijala, pripremu tehničkih specifikacija i provođenje javnih nabava.

Smatramo kako je praksa angažiranja osoba putem ugovora o djelu netransparentna i neprihvatljiva za javni sektor. Ovakav angažman bi eventualno bio opravdan u izuzetnim slučajevima i to za poslove koji se javljaju povremeno.

PREPORUKA 2

Institut bi trebao detaljno analizirati angažman osoba putem ugovora o djelu, a posebice za poslove koji predstavljaju obavljanje redovitih poslova iz mjerodavnosti Instituta.

² Službeni glasnik BiH, broj 26/14

5.2 Pregled prihoda i primitaka

Na temelju Zakona o mjeriteljstvu, Institut ostvaruje prihode obavljanjem poslova kalibracije etalona i mjerila, verifikacije mjerila, ispitivanja i odobrenja tipa mjerila, ocjenjivanja usklađenosti mjerila, imenovanja i nadzora rada imenovanih laboratorija, ispitivanja predmeta od plemenitih metala te drugih poslova iz područja mjeriteljstva.

Ukupno ostvareni prihodi Instituta s 31.12.2019. godine iznose 678.456 KM. Prihodi se ostvaruju na temelju podzakonskih akata Instituta i Naredbe o uplatnim računima o administrativnim pristojbama. Dio prihoda se ostvaruje temeljem usluga koje izravno obavlja institut, a dio na temelju usluga koje obavljaju imenovane laboratorije te na temelju toga Institutu uplaćuju 20% od vrijednosti obavljene usluge. Naplaćeni prihodi u glavnoj knjizi se periodično usuglašavaju s vanbilančnim evidencijama o prihodima.

Financijski najznačajnije stavke javnih prihoda ostvarene su na temelju verifikacije mjerila (385.527 KM) i ispitivanja sadržaja plemenitih metala (184.321 KM).

5.3 Bilanca stanja

Ukupna aktiva Instituta iskazana je u iznosu od 6.102.244 KM, a sastoji od kratkoročnih potraživanja (1.030 KM) i neotpisane vrijednosti stalnih sredstava (6.101.214 KM). Kratkoročna potraživanja se odnose na dva puta plaćene obveze Instituta prema pravnim i fizičkim osobama.

Pasiva Instituta ukupno iznosi 6.575.715 KM, a čine je kratkoročne tekuće obveze (143.127 KM), obveze prema djelatnicima (123.393 KM), kratkoročna razgraničenja (207.981 KM) te izvori sredstava (6.101.214 KM).

Kratkoročne tekuće obveze se najvećim dijelom odnose na obveze prema dobavljačima (91.788 KM), a obveze prema djelatnicima se odnose na obveze za bruto plaću za prosinac 2019. godine, koje su izmirene početkom 2020. godine.

Kratkoročna razgraničenja su izvršena na temelju zaključenih ugovora koncem godine, za što su sredstva planirana u proračunu tekuće godine. Računi po ovako zaključenim ugovorima trebaju biti ispostavljeni u 2020. godini.

Bilanca stanja prikazana je u Tablici II. u privitku Izvješća.

5.4 Pregled dinamike upošljavanja

Prema pregledu dinamike upošljavanja, u razdoblju od 01.01. do 31.12.2019. godine, u Institutu su planirana 53 uposlena. Ukupan broj uposlenih na kraju godine bio je 55, od čega je 49 uposlenih na sistematiziranim radnim mjestima, pet pripravnika primljenih na razdoblje od godinu dana i jedna državna službenica angažirana na određeno vrijeme uz suglasnost Agencije za državnu službu BiH do okončanja natječajne procedure.

Tijekom godine, u radni odnos na neodređeno vrijeme primljene su tri osobe i to: samostalni referent u Odjelu za dokumentiranje i informatiku, stručni suradnik u Odjelu za tipsko ispitivanje i certificiranje te samostalni referent u Odjelu za opće, pravne i kadrovske poslove. Prijemi su izvršeni putem javnih oglasa sukladno Zakonu o radu u institucijama BiH, odnosno Zakonu o državnoj službi u institucijama BiH.

Četiri državna službenika su unaprijeđena na poziciju s višim koeficijentom za obračun plaće nakon provedenog internog natječaja, a jedan državni službenik je interno raspoređen na drugo radno mjesto s istim koeficijentom za obračun plaće.

Radni odnos je prestao za ukupno sedam uposlenih po različitim osnovama (smrt, umirovljenje, istek ugovora).

6. JAVNE NABAVE

Institut je u siječnju 2019. godine donio Plan nabava za 2019. godinu. Nabave su provodila povjerenstva za nabave imenovana za svaki postupak posebno.

Nabave su realizirane u iznosu od 451.355 KM, od čega se na nabave iz tekućih izdataka odnosi 253.223 KM, a na nabave iz kapitalnih izdataka 198.132 KM. Provedeno je osam konkurentskih postupaka u vrijednosti od 140.256 KM te jedan pregovarački postupak u vrijednosti od 116.766 KM, dok su ostale procedure provedene izravnim sporazumom.

Predmetom revizije bile su financijski značajnije i, prema profesionalnoj prosudbi revizora, rizičnije procedure javnih nabava (nabava etalonskog seta za kalibraciju u vrijednosti od 116.766 KM, nabava usluga fizičko-tehničkog osiguranja u vrijednosti od 18.743 KM i nabava laboratorijske opreme, klip-cilindra, u vrijednosti od 49.959 KM).

6.1 Nabava opreme za kalibraciju

Procedura izbora najpovoljnijeg dobavljača za nabavu opreme za kalibraciju (klip-cilindar) i dva prijenosna računala pokrenuta je konkurentskim zahtjevom za dostavljanjem ponuda procijenjene vrijednosti od 42.720 KM bez PDV-a. Konkurentski zahtjev je poslan na tri adrese te objavljen na portalu javnih nabava. Tenderskom dokumentacijom definirani su uvjeti za osobnu, profesionalnu i tehničku sposobnost koju izabrani dobavljač treba ispuniti. Definirane su i tehničke karakteristike opreme za kalibraciju, kao i prijenosnih računala.

Kod definiranja karakteristika računala navedeno je kako se zahtijeva operativni sustav „MAC OS“ koji upućuje na to da se nabavom zahtijeva određena marka računala, s obzirom na to kako se ovaj operativni sustav koristi kod Apple uređaja. To znači da je tenderskom dokumentacijom vršeno preferiranje određene marke, što je u suprotnosti s člankom 54. Zakona o javnim nabavama gdje u stavku 9. stoji da „Osim ako nije opravdano predmetom nabave, u tehničkoj specifikaciji ne smije se uputiti na određenog proizvođača, na podrijetlo ili na poseban postupak, na marke, patente, tipove ili određeno podrijetlo, ako bi se time pogodovalo ili bi se isključili određeni gospodarski subjekti ili određeni proizvodi“.

Obavještenje o nabavi u sustav „e-nabave“, kao i poziv za preuzimanje tenderske dokumentacije, upućeni su 26.12.2019. godine, a ponuđačima je ostavljen rok za dostavljanje ponuda samo jedan dan, odnosno do 27.12.2019. godine.

Zakon o javnim nabavama ne propisuje minimalni rok za predaju ponuda u konkurentskom zahtjevu za dostavu ponuda, nego je ostavljena mogućnost da sam ugovorni organ, na temelju složenosti i vrijednosti predmeta nabave, odredi koliko je ponuđačima dostatno vremena da pripreme i dostave svoje ponude. Stav Agencije za javne nabave je da taj rok mora biti primjeren, jer u slučaju prekratkog roka za prijem ponuda postoji veći rizik da se ne dobije dostatan broj ponuda.

Ovakvim postupanjem Institut je smanjio mogućnost dostavljanja većeg broja ponuda, čime bi se postigla veća konkurencija i eventualno dobivanje povoljnije cijene za traženu opremu.

U tenderskoj dokumentaciji je, pretpostavlja se greškom, zbog brzine obavljanja posla, u pojedinim dijelovima naveden sasvim drugi predmet nabave, npr. da će se cijena nafte mijenjati zbog promjene na tržištu, kao i da se uz obrazac za cijenu ponude obvezno dostavi kopija OPC obrasca koji se također odnosi na nabavu goriva.

U predviđenom roku stigla je samo jedna ponuda dobavljača ukupne vrijednosti 42.700 KM (bez PDV-a), od čega se 9.009 KM odnosi na prijenosna računala marke Apple. Povjerenstvo za nabavu je utvrdilo kako dobivena ponuda ispunjava zahtjeve iz tenderske dokumentacije te dalo preporuku direktoru Instituta da se ona izabere kao najpovoljnija. Ugovor je, nakon pribavljenog mišljenja Pravobraniteljstva BiH, potpisan 31.12.2019. godine. Oprema je isporučena i fakturirana sukladno potpisanom ugovoru. U ovom postupku javne nabave nije bilo žalbi stranki u postupku.

Institut je, protivno Zakonu o javnim nabavama, kod nabave prijenosnih računala preferirao određenu robnu marku. Mišljenja smo da je ponuđačima ostavljen prekratak rok za dostavljanje ponuda čime se, kao i u prethodnom slučaju, umanjuje konkurentnost što je jedno od općih načela prema Zakonu o javnim nabavama.

PREPORUKA 3

Uvažavajući činjenicu kako je Institut, zbog kasnog usvajanja proračuna i nemogućnosti nabavljanja opreme zbog privremenog financiranja, pokušao provesti nabavu do kraja godine, mišljenja smo da bi se više pozornosti trebalo posvetiti sastavljanju tenderske dokumentacije kako bi se procedure provele sukladno Zakonu o javnim nabavama, posebice uvažavajući opća načela Zakona o javnim nabavama.

6.2 Nabava etalonskog seta

Institut je Planom nabava za 2019. godinu predvidio nabavu laboratorijske opreme otvorenim postupkom u ukupnoj vrijednosti od 210.000 KM.

S obzirom na to kako je proračun institucija BiH usvojen tek krajem 2019. godine, Institut nije mogao ranije pokrenuti proceduru nabave, jer to u uvjetima privremenog financiranja nije dopušteno.

Institut je nabavu etalonskog seta proveo sukladno članku 21. točka c) Zakona o javnim nabavama, odnosno pregovaračkim postupkom bez objave obavještenja. Kao razlog za provođenje navedenog postupka navedeno je usklađivanje s promjenama u Europskoj direktivi za mjerne instrumente i redefiniranje nominalnog te povećanje odnosa nominalnog i minimalnog protoka vode, zbog čega je kapacitet postojeće linije za kalibraciju mjerila protoka postao nedostatan tj. ne može ispuniti nove zahtjeve u pogledu ostvarivanja nominalnog i minimalnog protoka.

Postupak procijenjene vrijednosti (100.000 KM bez PDV-a) pokrenut je 26.12.2019. godine. Rok za dostavljanje zahtjeva za sudjelovanje bio je 30.12.2019. godine do 10 sati. Ponuđač je dostavio zahtjev za sudjelovanje, a povjerenstvo za nabave je konstatiralo kako su ispunjeni svi zahtjevi navedeni u tenderskoj dokumentaciji te je predložilo da se uputi zahtjev navedenom

ponuđaču za dostavljanje početne ponude. Ponuda je dostavljena istog dana te se odmah, tj. u 15 sati i 15 minuta, pristupilo pregovaranju.

U procesu pregovaranja ponuđač je izjavio da ostaje pri početnoj ponudi, a povjerenstvo je konstatalo kako je ponuđena cijena u okviru planiranih sredstava te pozvala ponuđača da do 16 sati dostavi konačnu ponudu. Ponuđač je dostavio konačnu ponudu u predviđenom vremenu te je povjerenstvo dalo preporuku da se istom dodijeli ugovor u vrijednosti od 99.800 KM bez PDV-a, tj. 116.766 KM s PDV-om. Odluka o izboru najpovoljnijeg ponuđača donesena je isti dan, a mišljenje Pravobraniteljstva BiH pribavljeno je dan kasnije, odnosno 31.12.2019. godine. Ugovor s izabranim ponuđačem zaključen je 31.12.2019. godine te knjižen na poziciju vremenskih razgraničenja. Isporuka opreme izvršena je 13.02.2020. godine.

Pregovarački postupak bez objave obavještenja o nabavi je zakonom predviđen postupak, ali je legitiman samo ako su ispunjeni uvjeti za njegovu primjenu definirani Zakonom o javnim nabavama. Budući da pregovarački postupak bez objave obavještenja prijeti da ugrozi temeljna načela javnih nabava jer je najmanje konkurentan i transparentan, trebalo bi ga koristiti samo u iznimnim i zakonom opravdanim slučajevima.

S obzirom na to kako je Institut Planom nabava predvidio predmetnu proceduru provesti otvorenim postupkom i da se Plan nije mijenjao tijekom godine, a da nam nisu prezentirani dostatni dokazi o ispunjenosti uvjeta navedenih u odluci o pokretanju koji se odnose na stavak 21. točka c) Zakona o javnim nabavama, nismo se uvjerali u opravdanost provođenja ove vrste postupka.

Također, smatramo kako je rok za dostavljanje ponuda za sudjelovanje u postupku javne nabave neprimjereno kratak, posebice s obzirom na složenost i vrijednost predmetne nabave.

PREPORUKA 4

Institut treba procedure javnih nabava provoditi sukladno Zakonu o javnim nabavama, kako bi se osiguralo načelo nediskriminacije prema dobavljačima, kao i načelo pravične i aktivne konkurencije na tržištu.

7. OSTALO

7.1 Donacije

Institut je u 2019. godini raspolagao sredstvima iz donacija u ukupnom iznosu od 274.513 KM, a koja se odnose na program posebne namjene „Europski program za istraživanje i inovacije u mjeriteljstvu“ (EMPIR) i koja su uplaćena od strane Europskog saveza nacionalnih mjeriteljskih instituta (EURAMET) za troškove sudjelovanja Instituta u višegodišnjim istraživačkim projektima iz područja mjeriteljstva.

Tijekom 2019. godine doznačena su sredstava u iznosu od 233.621 KM, dok je iz 2018. godine preneseno 40.892 KM neutrošenih sredstava. Za praćenje realizacije ovog projekata uspostavljen je zaseban projektni kod u ISFU sustavu Ministarstva financija i trezora BiH. Ukupna realizacija projekta posebne namjene tijekom 2019. godine iznosila je 270.017 KM, a neutrošena sredstva u iznosu od 4.496 KM su prenesena u 2020. godinu. Sredstva su najvećim dijelom utrošena za službena putovanja u iznosu od 156.173 KM, nabavu materijala 19.262 KM i ugovorene usluge 30.628 KM. Vršiti se redovito izvješćivanje o utrošenim sredstvima iz projekta.

8. KOMENTARI

Institut nije u ostavljenom roku dostavio komentare na Nacrt izvješća o reviziji za 2019. godinu, tako da ovo Izvješće predstavlja konačno izvješće, bez korekcija u odnosu na Nacrt izvješća o reviziji za 2019. godinu.

Voditelj tima za financijsku reviziju

Danijel Jozić, viši revizor, v.r.

Rukovoditelj Odjela za financijsku reviziju

Munevera Baftić, viši revizor, v.r.

Članovi tima za financijsku reviziju

Anisa Jusić, revizor, v.r.

Enes Alić, revizor, v.r.

Željko Ćavar, revizor, v.r.

Rukovoditelj Odjela za razvoj, metodologiju i kontrolu kvalitete financijske revizije

Dragoljub Kovinčić, viši revizor, v.r.

Privici

Tablica I. – Pregled rashoda proračuna za 2019. godinu

Tablica II. – Bilanca stanja na 31.12.2019. godine

Izjava o odgovornostima rukovodstva

Pregled rashoda proračuna za 2019. godinu

Institut za mjeriteljstvo Bosne i Hercegovine

Tablica I.

Opis	Odobreni proračun	Usklađivanja proračuna	Ukupni proračun (2+3)	Izvršenje proračuna	Postotak 5/4*100
1	2	3	4	5	6
1. Tekući izdaci	2,321,000	0	2,321,000	2,259,642	97
Bruto plaće i naknade	1,353,000	0	1,353,000	1,308,773	97
Naknade troškova uposlenih	165,000	-28,000	137,000	135,584	99
Putni troškovi	100,000	20,000	120,000	119,232	99
Izdaci telefonskih i poštanskih usluga	28,000	0	28,000	25,854	92
Izdaci za energiju i komunalne usluge	74,000	0	74,000	70,032	95
Nabava materijala	45,000	0	45,000	41,682	93
Izdaci za usluge prijevoza i goriva	16,000	2,000	18,000	17,809	99
Unajmljivanje imovine i opreme	271,000	0	271,000	270,601	100
Izdaci za tekuće održavanje	107,000	12,000	119,000	115,638	97
Izdaci za osiguranje	3,000	0	3,000	1,962	65
Ugovorene i druge posebne usluge	159,000	-6,000	153,000	152,475	100
2. Kapitalni izdaci	290,000	0	290,000	210,625	73
Nabava zemljišta	0	0	0	0	
Nabava građevina	0	0	0	0	
Nabava opreme	290,000	0	290,000	210,625	73
Nabava ostalih stalnih sredstava	0	0	0	0	
Rekonstrukcija i invest.održavanje	0	0	0	0	
3. Tekući grantovi	0	0	0	0	
4. Proračun-neposredna potrošnja(1+2+3)	2,611,000	0	2,611,000	2,470,267	95
5. Višegodišnja kapitalna ulaganja	0	0	0	0	
6. Novčane donacije	0	0	0	0	
			0		
7. Programi posebne namjene	0	274,513	274,513	270,017	98
Europski program za istraživanje i inovacije u mjeriteljstvu (EMPIR)	0	274,513	274,513	270,017	98
8. Ukupno (4+5+6+7)	2,611,000	274,513	2,885,513	2,740,284	95

Rukovodstvo je Pregled rashoda proračuna po ekonomskim kategorijama odobrilo 28.02..2020. godine.

Direktor:
Zijad Džemić

Bilanca stanja na 31.12.2019. godine

Institut za mjeriteljstvo Bosne i Hercegovine

Tablica II.

Opis	31.12.2019.	31.12.2018.	Postotak 2/3*100
1	2	3	4
1. Gotovina, krat. potraživanja, razgraničenja i zalihe	1,030	0	
Novčana sredstva	0	0	
Kratkoročna potraživanja	1,030	0	
Kratkoročni plasmani	0	0	
Interni finansijski odnosi	0	0	
Zalihe	0	0	
Kratkoročna razgraničenja	0	0	
2. Stalna sredstva	6,101,214	6,991,692	87
Stalna sredstva	15,974,498	15,392,348	104
Ispravka vrijednosti	9,873,284	8,400,656	118
Neotpisana vrijednost stalnih sredstava	6,101,214	6,991,692	87
Dugoročni plasmani	0	0	
Dugoročna razgraničenja	0	0	
UKUPNO AKTIVA (1+2)	6,102,244	6,991,692	87

3. Kratkoročne obveze i razgraničenja	474,501	272,234	174
Kratkoročne tekuće obveze	143,127	71,353	201
Kratkoročni krediti i zajmovi	0	0	
Obveze prema uposlenima	123,393	126,260	98
Interni finansijski odnosi	0	0	
Kratkoročna razgraničenja	207,981	74,621	279
4. Dugoročne obveze i razgraničenja	0	0	
Dugoročni krediti i zajmovi	0	0	
Ostale dugoročne obveze	0	0	
Dugoročna razgraničenja	0	0	
5. Izvori sredstava	6,101,214	6,991,692	87
Izvori sredstava	6,101,214	6,991,692	87
Ostali izvori sredstava	0	0	
Neraspoređeni višak prihoda/rashoda	0	0	

UKUPNO PASIVA (3+4+5)	6,575,715	7,263,926	91
------------------------------	------------------	------------------	-----------

Napomena: Pravilnikom o finansijskom izvješćivanju institucija Bosne i Hercegovine, čl.10. stavak 4., napomenuto je da bilanca stanja proračunskih korisnika **neće biti uravnotežena** (aktiva jednaka pasivi) zbog programski uspostavljenog sustava Glavne knjige, dok će bilanca stanja koju radi Ministarstvo financija i trezora na razini Proračuna institucija Bosne i Hercegovine za tekuću godinu biti uravnotežena.

Rukovodstvo je Bilancu stanja odobrilo 28.02.2020. godine.

Direktor:
Zijad Džemić

Izjava o odgovornostima rukovodstva

Međunarodni standard vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI 1580) predviđa da revizor treba dobiti odgovarajuću izjavu od rukovodstva institucije kao dokaz da rukovodstvo priznaje svoju odgovornost za objektivno prikazivanje finansijskih izvješća suglasno mjerodavnom okviru finansijskog izvješćivanja, te da je odobrilo finansijska izvješća.

Rukovodstvo **Instituta za mjeriteljstvo Bosne i Hercegovine** (u daljnjem tekstu: Institut) dužno je osigurati da finansijska izvješća za 2019. godinu budu izrađena sukladno Zakonu o financiranju institucija Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik BiH, broj 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 i 32/13), Pravilniku o finansijskom izvješćivanju institucija Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik BiH, broj 25/15 i 91/17) i Pravilniku o računovodstvu sa računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike proračuna institucija Bosne i Hercegovine (protokol Ministarstva financija i trezora Bosne i Hercegovine, broj 01-08-02-1-1515-1/15, od 4.2.2015.). Rukovodstvo je također obvezno postupati sukladno Zakonu o proračunu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obveza Bosne i Hercegovine za 2019. (Službeni glasnik BiH, 84/19) i pratećim nalogima, pojašnjenjima i smjernicama koje donosi Ministarstvo financija i trezora Bosne i Hercegovine, kao i ostalim zakonima u Bosni i Hercegovini, tako da finansijska izvješća daju fer i istinit prikaz finansijskog stanja Instituta.

Pri sastavljanju takvih finansijskih izvješća odgovornosti rukovodstva obuhvaćaju garancije:

- da je osmišljen i da se primjenjuje i održava sustav unutarnjih kontrola koji je relevantan za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvješća i usklađenost sa zakonima i drugim propisima;
- da finansijska izvješća ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze;
- da finansijska izvješća sadrže sve relevantne podatke i analize izvršenja proračuna, kao i podatke o sustavu unutarnjih kontrola i realizaciji preporuka revizije;
- da se u poslovanju primjenjuju važeći zakonski i drugi relevantni propisi.

Rukovodstvo je također odgovorno za čuvanje imovine i resursa od gubitaka, pa stoga i za poduzimanje odgovarajućih mjera kako bi se spriječile i otkrile pronevjere i ostale nezakonitosti.

Datum, 27.04.2020. godine

Direktor:

Zijad Džemić